
Možnosti razvoja obrežja Krke kot sestavni del prenove Kostanjevice na Krki

Author(s): Branka BERCE BRATKO

Source: *Urbani Izziv*, No. 12/13 (junij 1990), pp. 55-56

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180545>

Accessed: 07-09-2018 11:32 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Branka BERCE BRATKO

Možnosti razvoja obrežja Krke kot sestavni del prenove Kostanjevice na Krki

V okviru naloge Programska izhodišča prenove Kostanjevice na Krki (UI SRS 1983/84) smo razmišljali o načrtovanju prenove kot o razvojnem načrtu v kulturni regiji. Zato smo analizirali najmanjše slovensko mesto primerjalno in interdisciplinarno z naslednjih strokovnih vidikov:

- gospodarskega,
- poselitveno-stanovanjskega,
- morfološkega, - etno - socialnega.

Etnološka analiza je bila hkrati tudi metoda uvajanja soudeležbe prebivalcev Kostanjevice že v fazi analize stanja in hkrati kot osnova za ocenjevanje možnosti in sprejemljivosti razvoja.

Ker smo se lotili naloge razvojno, smo jo ocenili z naštetih vidikov in ugotovili kulturne vzorce kot dejavnike kulturne identitete, vrednote, simbole in probleme prebivalcev na ravni mesta Kostanjevice in gospodarsko in ekološko pripadajočega prostora. Tako smo programska izhodišča postavili metodološko in prostorsko širše in s posebnim podarkom na soudeležbi prebivalcev. Prenova ima sicer načelno podporo prebivalcev, a hkrati z izboljšavami prinaša tudi vrsto problemov in konfliktov. Osnova načrta prenove so bile vrednote, problemi, simboli in življenjski prostori prebivalcev Kostanjevice.

Ko že govorimo o mestu na vodi, se omejujemo zgolj na vrednote in probleme Kostanjevice, ki se nanašajo na reko in življenje s Krko kot del življenjskega stila in prostorsko-kulturne identitete prebivalcev Kostanjevice.

Vrednote in problemi, kot jih čutijo prebivalci:

- posebno vrednoto v zavesti prebivalcev Kostanjevice predstavlja reka Krka, ki je vrednotena kot krajinska

povezava z zelenjem, kot prostorska ločnica in kot glavna rekreacijska točka v vseh letnih časih,

- kot problemi pa se kažejo zanemarjenost obrežja Krke in onesnaženost vode, poplave, ki jih povzroča Krka ter transformacija socialnega življenja (življenje se je z ulice premaknilo na dvorišča in vrtove, zato so zazidali glavne ulične vhode in stavbe prostorsko preuredili ter jih po mnenju spomeniške službe "okrnili" izvirnosti).

Ocena možnosti razvoja obrežja Krke po mnenju prebivalcev

Prebivalci so ocenjevali življenjske prostore mesta in prostorske enote mesta, ki so jih vedno delili na pozidane in nepozidane. Med njimi so tudi dokaj podrobno opredelili možnosti razvoja obrežja Krke, ki ni le simbol Kostanjevice, marveč pomemben življenjski prostor.

Krka je prebivalcem simbol mesta, vrednota in seveda tudi eden izmed zelo perečih problemov zaradi onesnaženosti in nevzdrževanja. Prebivalci Kostanjevice so še posebno tenkočutni do urejanja in vzdrževanja obrežja Krke, in sicer predlagajo naslednje načine:

A) obrežje naj ostane nespremenjeno, potrebno ga je le redno vzdrževati in sanirati,

B) obrežje, kjer je primerno dopolniti dosedanjo rabo in urejati območje z veliko mero občutljivosti,

C) obrežje, ki ga je potrebno urediti in dopolniti dosedanjo rabo.

Območja A so:

- zahodni del okljuke (in pomemben povezovalni element Kostanjevice s kulturno krajino),

- južni del med mostom in Ljubljansko cesto.

Območja B so:

- vzhodni del okljuke s pomembno povezavo za pešce, kjer bi bilo potrebno območje še urediti in ga dopolniti za turistično ponudbo,

- zahodni del obrežja Krke od Ljubljanske ulice s čolnarno.

Območja C so:

- na severu območje, kjer je že pokopališče; to območje bi bilo potrebno urediti in dopolniti ponudbo, vendar bolj za prebivalce kot za turiste,

- v zahodnem delu, kjer pa večina prebivalcev ne bi imela nič proti intenzivnejši uporabi v turistične namene.

Sama raba obrežja je konfliktna. Prebivalci se želijo ukvarjati s turizmom kot gospodarsko dejavnostjo, a

hkrati niso pripravljeni žrtvovati niti dela "zasebnega" dostopa do Krke, vsaj ne tistega, ki se že sedaj logično navezuje na obstoječe kulturno-turistične objekte.

Kot vidimo, je v Kostanjevici, ki ima vaško-mestni način življenja, Krka z obrežjem osnovni element načina življenja. Bistvena kvaliteta življenja za Kostanjevčane je razširjeno stanovanje z dvoriščem, vrtom in možnostjo dostopa do Krke z lastnim "vodiščem". To pomeni lastni pomol na Krki, ki omogoča dostop na obrežje in privez. Prav to je eden najpomembnejših elementov oblikovanja prostorske identitete in s tem tudi življenjskega prostora mesteca na vodi in hkrati konflikt usmerjanja bodočega razvoja mesta na vodi.

mag. Branka Berce Bratko, dipl. etnol.

